

פתרון הבחינה

בתנ"ך

קיץ תשפ"ה, 2025, שאלון: 1362

מוגש ע"י דליה שטיפמן, מורה לתנ"ך של בית הספר "יואל גבע" ואורי כפיר מורה לתנ"ך

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון לשאלון.

2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון – שייכות וזרות (48 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שלוש מהשאלות 1-4 (לכל שאלה 16 נקודות).

שאלה 1

סעיף א'

(1) זהותם הלאומית של הגבעונים – מעמי כנען, היושבים בארץ. לביסוס: "ועריהם גבעון והכפירה ובארות וקרית יערים". הם הסתירו את זהותם וטענו שבאו מארץ רחוקה כי חששו לחייהם. הגבעונים ידעו שה' ציווה על בני ישראל להשמיד את כל עמי כנען ושהניצחון מובטח להם, לכן הם התחפשו כאילו באו מארץ רחוקה מאוד. הם הצטיידו בציוד ישן ומתפורר, כדי להראות כאילו עברו כיבדת דרך ארוכה, ובדרך התבלו והתיישנו חפציהם. לביסוס: "ויעשו גם המה בערמה וילכו ויצטירו ויקחו שקים בלים לחמוריהם ונאדות יין בלים ומבקעים... ויאמרו... מארץ

רחוקה באנו ועתה כרתו לנו ברית". הגבעונים ידעו שנאסר על בני ישראל לכרות ברית עם יושבי הארץ, לכן הציגו עצמם כבאים מרחוק.

(2) בסופו של דבר הגבעונים הצליחו לשמור על זהותם הלאומית: הגבעונים נותרו כקבוצת עם נבדלת בקרב בני ישראל, אמנם במעמד נחות כעבדים חוטבי עצים ושואבי מים, אך נותרו בחיים כקבוצה לאומית אחת. לביסוס: "ויאמרו אליהם הנשיאים יחיו ויהיו חטבי עצים ושואבי מים לכל העדה..." אן: "ולא יכרת מכם עבד וחטבי עצים ושואבי מים לבית אלהים".

סעיף ב'

(1) הנימוק בספר דברים להחרמת עמי כנען: כדי שבני ישראל לא ילמדו את מנהגיהם וינהגו כמותם בעבודת אלילים.

(2) בפסוק כ"ז – יהושע מכריז שהגבעונים יהיו לחוטבי עצים ושואבי מים לעם ולעוסקים במלאכת הקודש. פעולה זו של יהושע מחריגה אותם ממצוות החרמה שבספר דברים, מאחר והגבעונים הם הנמצאים ליד העוסקים בעבודת אלוהים ולא להיפך. הם אינם במצב העלול להשפיע לרעה על אמונתם של בני ישראל בה'. לביסוס: "ויתנם יהושע ביום ההוא חטבי עצים ושואבי מים לעדה ולמזבח ה'..."

שאלה 2

סעיף א'

(1) הביטוי החוזר "לא הגיד" בנטייתו השונות מעיד על חוסר השייכות שהרגיש שמשון אל הסובבים אותו (על התלמיד לבסס מדוגמה אחת מכל קובץ פסוקים):

פסוקים ו'-ט': שמשון אינו משתף את הוריו במאבק ובניצחון שלו אל מול כפיר אריות. דבר שמעיד על תחושת חוסר השייכות שלו, אפילו להוריו הוא אינו מספר על יכולותיו החריגות. לביסוס: "ולא הגיד לאביו ולאמו את אשר עשה".

אן: שמשון לא סיפר להוריו מה מקור הדבש שנתן להם לאכול. הוא הקפיד לשמור על סודו מפני הוריו, דבר המעיד על תחושת חוסר השייכות שלו למשפחתו. לביסוס: "ולא הגיד להם כי מגוית האריה רדה הדבש". פסוקים י"ב-ט"ז: במהלך ימי משתה הנישואין, שמשון חד חידה לרעיו הפלישתים ואם "יגידו לו", יפתרו אותה, הרי שיקבלו ממנו חליפות בגדים, אך אם לא יצליחו "להגיד" = לפתור את החידה, הם יעניקו לו חליפות בגדים. הפלישתים שלא הצליחו לפתור את החידה, איימו על אשת שמשון שאם היא לא "תגיד" תגלה להם את פתרון החידה, ישרפו אותה ואת בית אביה. הביטוי החוזר מעיד על כך שמשון חש לא שייך אל חבריו הפלישתיים וגם

לא אל אשתו. לביסוס: "... אם הגד תגידו אותה לי..." א: "ואם לא תוכלו להגיד לי..." א: "ולא יכלו להגיד

החידה..." א: "פתי את אישך ויגד לנו את החידה". שמשון הסתיר אפילו מאשתו את פתרון החידה.

(2) בפסוקים אלה, מוסבר שמשון נועד להיות נזיר לאלוהים עוד מבטן, טרם לידתו. עוד לפני שהוא נולד, שמשון נועד לחיות חיים אחרים ושונים מבני עמו, חיי נזיר שמוטלים עליו איסורים ונראה שזה מסביר את חוסר השייכות שהרגיש שמשון. הוא היה אחר ושונה. לביסוס: "כי הנך הרה וילדת בן..." כי נזיר אלהים יהיה הנער מן הבטן ובוא יחל להושיע את ישראל מיד פלישתים" – בנוסף הוא אמור להושיע את העם מידי הפלישתים, לכן גם אליהם הוא חש חסר שייכות. א: "הנך הרה וילדת בן ... כי נזיר אלהים יהיה הנער מן הבטן עד מותו".

סעיף ב'

הקונפליקט שעליו הצביעה ע' ברנר והמסקנה שלה בנוגע להתרועעות עם אישה נוכרייה באים לידי ביטוי במקרה של אשת שמשון: אשת שמשון מצאה עצמה נתונה בקונפליקט בין נאמנותה לקבוצת המוצא שלה- הפלישתים, שדרשו ממנה לגלות את סוד החידה של שמשון, לבין נאמנותה לבעלה. בסופו של דבר, אשת שמשון גילתה נאמנות לפלישתים, לקבוצת המוצא שלה, מה שהביא לאסון על כל הנוגעים בדבר. שמשון העניש את הפלישתים על שפיתו את אשתו לגלות להם את סודו והיכה בהם [והיא בסופו של דבר הומתה על ידי הפלישתים].

שאלה 3

סעיף א'

(1) דוגמה בנוגע לחרדה של המן: "וירא המן כי אין מרדכי כרע ומשתחוה לו וימלא המן חמה" – המן חרד בנוגע לדימויו כשר המועדף על המלך. חשוב לו שכל נתיני הממלכה ישתחוו לפניו כפי שאישר המלך, וכאשר הוא מגלה שמרדכי אינו משתחוה לפניו הוא מגיב בכעס. הוא נשלט על ידי רגשותיו, מפחד שמעשהו של מרדכי יערער את מעמדו.

דוגמה בנוגע לתגובתו המופרכת: "ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי ויבקש המן להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש עם מרדכי" – המן הכועס על מרדכי, רוצה להעניש את כל בני עמו של מרדכי. הוא אינו מסתפק בעונש על מרדכי לבדו, אלא מגזים בתגובתו ומבקש להשמיד את כל העם היהודי.

(2) א' ברלין קבעה שגם תגובתו של המלך מופרכת: סירובה של ושתי לבוא אל משתה המלך, עוררה באחשורוש כעס רב עד כדי כך שכינס את יועציו וחכמיו כדי להתייעץ עימם כיצד לנהוג בושתי. לביסוס: "כדת מה לעשות במלכה ושתי על אשר לא עשתה את מאמר המלך אחשורוש".

אז: הבעיה האישית הופכת לבעיה ממלכתית, המלך מגיב בצורה מופרזת לסירובה של ושת ובעקבות זאת מוציא צו גורף לכל האנשים בממלכתו, בו הוא מצווה שהגבר הוא השולט בביתו ושפתו היא המדוברת בביתו. לביסוס: "...ויעש המלך כדבר ממוכן וישלח ספרים אל מדינות המלך... להיות כל איש שרר בביתו ומדבר כלשון עמו".

סעיף ב'

המחלוקת המשתמעת בין המן ובין מרדכי בנוגע לקשר שבין הזהות היהודית ובין נאמנות למלך: בפרק ב' פסוקים כ"א-כ"ב – מרדכי היהודי מגלה ששניים משומרי המלך זממו להתנקש בחייו והוא מיהר להודיע על לאסתו, שסיפרה למלך וכך חייו ניצלו. כלומר, לפי מרדכי למרות היותו יהודי הוא מגלה נאמנות למלך. לביסוס: "בימים ומרדכי יושב בשער המלך... משמרי הסף ויבקשו לשלח יד במלך... ויודע הדבר למרדכי ויגד לאסתו המלכה ותאמר אסתו למלך בשם מרדכי...".

בפרק ג' פסוקים א'-ו – כאשר המן מגלה שהסיבה לסירובו של מרדכי להשתחוות לו היא כי הוא יהודי, המן מצווה על השמדת כל העם היהודי. מבחינת המן, השמירה על הזהות היהודית אינה מאפשרת נאמנות למלך. לביסוס: "... כי הגידו לו את עם מרדכי ויבקש המן להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש עם מרדכי".

שאלה 4

סעיף א'

המשותף למדיניות של המלך בספר דניאל ולמדיניות המתוארת בקטע: על קבוצות המיעוט לדחות את מנהגיהם הקדומים ולקבל עליהם את חוקי המקום בו הם נמצאו. המדיניות המתוארת בקטע, היא הניסיון "למזג עלויות", לגרום לקבוצות השונות להתאחד לכדי דבר אחד חדש. אך בפועל, נאלצו קבוצות המיעוט להיטמע באוכלוסייה המקומית ולאמץ את מנהגיה. לביסוס מהקטע: "... אולם מבחינה מעשית... העולים נדרשו לדחות את העולם שממנו הגיעו ולהפוך לישראלים". "כור ההיתוך" היה לכור שריפת הישן, במקום למאחד וממזג בין השונים". בדומה למלך בספר דניאל, שציווה על כל העמים השונים לעשות כמצוותו, אחרת יומתו.

דוגמה אחת שנקט נבוכדנצר כדי ליישם מדיניות זו: "ויקרא הכרוז בקול רם: אומרים לכם – העמים האומות והלשונות, כאשר תשמעו את קול הקרן, המשרוקית... פלו ארצה והשתחוו לצלם הזהב אשר הקים נבוכדנצר המלך" – נבוכדנצר ציווה על כל העמים השונים בממלכתו, ללא כל קשר לדתם ואמונתם, להשתחוות לפסל שהקים, כאשר תישמע נגינה.

סעיף ב'

הביקורת האירונית על מדיניותו של נבוכדנצר: שהוא ניסה לכפות בכוח על האנשים בממלכתו לנהוג על פי מצוותו ובניגוד לאמונותיהם, וכשניסה להענישם, דווקא אנשיו שלו הם שנענשו. ככל שציווה להסיק יותר את הכבשן, אנשיו שהיו

בחוץ נשרפו, בעוד שרעי דניאל שהיו בתוך הכבשן – נותרו בחיים וללא פגע. לביסוס: "ומאחר שפקודת המלך הייתה חמורה והכבשן הוסק במידה מרובה, המיתה לשון האש את האנשים שהעלו את שדרך מישך ועבד נגו לכבשן" א: למרות נסיונותיו ומדיניותו של נבוכדנצר לכפות את מצוותיו על העמים השונים, הוא מכיר בכוחו ובעוצמתו של אלוהי ישראל, כלומר הוא מכיר בייחודיות האמונה באלוהי ישראל. לביסוס: "ויקרב נבוכדנצר... ויאמר: שדרך, מישך ועבד נגו, עבדיו של האל העליון".

נבוכדנצר כשל במדיניותו, הוא לא הצליח לגרום ליהודים, לדחות מעליהם את העולם שממנו הגיעו, גם לאחר שהשליך אותם לכבשן בוער, הלכה למעשה. לביסוס מהקטע: "תפיסה זו שאפה ליצור תרבות עברית חדשה ומקורית שתצמח ממיזוג הקהילות שהגיעו לארץ ישראל. כמו מתכות המותכות בכור היתוך..."

פרק שני – מנהיגות במבחן (32 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מהשאלות 5 – 7 (לכל שאלה 16 נקודות).

שאלה 5

סעיף א'

דבורה משמשת כשופטת, נביאה ומנהיגה. היא זו שיוזמת את הגיוס של ברק. היא מדברת בשם ה' ומדרבנת אותו לפעולה. כאשר ברק מסרב לצאת לבדו, היא לא מבטלת את הבקשה, אלא מסכימה להתלוות אליו, למרות שזה "יפחית מכבודו" כמנהיג – ובכך מראה מנהיגות אחראית, מעשית ולא גאוותנית. "ותשלח ותקרא לברק...ולקחת עמך עשרת אלפים איש".

ברק מסכים לצאת לקרב רק אם דבורה תלך עמו. יש כאן גם הכרה במעמדה הרוחני והמנהיגותי של דבורה. ברק מוביל את הצבא בפועל ולכן מבטא אחריות ונכונות לפעול גם כשיש לו ספקות. "אם תלכי עימי והלכתי..."

שניהם משתפים פעולה מתוך תחושת שליחות. שניהם מבינים שהעם זקוק להובלה, ומגיבים באומץ, בשיקול דעת ובשיתוף.

סעיף ב'

הנחה אחת של סיסרא שבגללה חשב שיוכל לנצח במלחמה: ההסתמכות על כוחו הצבאי, ובעיקר רכב הברזל הרב שהיה ברשותו, שיבטיח לו ניצחון. לביסוס: "כי תשע מאות רכב ברזל לו".
הנחה אחת של סיסרא שבגללה חשב שיוכל להינצל לאחר שהובס: לאחר תבוסתו, סיסרא ברח רגלית וחיפש מקלט. הוא הניח שכאדם חשוב ומפקד בכיר, ימצא הגנה באוהלה של יעל, אשת חבר הקיני, שששבתה היה בקשרים טובים עם יבין מלך כנען. לביסוס: "וסיסרא נס ברגליו אל אהל יעל אשת חבר הקיני כי שלום בין יבין מלך חצור ובין בית חבר הקיני".
בשני המקרים – הנחותיו התבררו כשגויות: מרכבות הברזל טבעו בנחל קישון והביאו לתבוסתו. לביסוס: "ויהם ה' את סיסרא ואת כל הרכב ואת כל המחנה לפי חרב לפני ברק". והברית המדינית לא סייעה לו, יעל בחרה לתמוך בבני ישראל והרגה את סיסרא. לביסוס: "ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל ותשם את המקבת בידה... ותתקע את היתד ברקתו".

שאלה 6

סעיף א'

(1) דוגמה לתחילתו של תהליך השינוי בהנהגה בישראל בנוגע לדוד "דוד הולך וחזק":

- בפסוקים מתואר כיצד לדוד נולדים בנים רבים מנשים שונות. ריבוי צאצאים ונישואין פוליטיים מרמזים על ביסוס מעמדו המלכותי ויצירת שושלת. זוהי תופעה אופיינית למלך מתבסס ובעל השפעה גוברת.
 - דוד דורש מאבנר שר הצבא בבית שאול, להשיב אליו את מיכל בת שאול. איש בושט נכנע לדרישתו של דוד ומשיב אליו את מיכל, למרות שכבר נישאה לגבר אחר. דבר זה מעיד על התחזקותו של דוד אל מול בית שאול הנחלש לפניו.
 - שתי דוגמאות לתחילתו של תהליך השינוי בהנהגה בישראל בנוגע לבית שאול "ובית שאול הולכים ודלים":
 - מריבה פנימית בין אבנר לאיש בושט: איש בושט האשים את אבנר, שר הצבא על ששכב עם פילגש שאול ובתגובה אבנר מאיים על איש בושט שהוא יסב את מלכותו לדו, מה שמעיד על מתח, חוסר ביטחון ומעמד רופף של המלך.
 - מעבר נאמנות של אבנר לדוד: אבנר מחליט לתמוך בדוד ולהעביר אליו את מלכות ישראל. צעד כזה מצד אדם מרכזי בבית שאול מעיד על שקיעת הלגיטימציה של שושלת שאול וחיזוק מעמדו של דוד.
- * תיתכנה דוגמאות המנוסחות אחרת, לכל אחת מן הטענות.

(2) התוצאה של תהליך השינוי שהחל בפרק ג' היא שהעם מבקש מדוד שימלוך עליהם. כל שבטי ישראל מקבלים עליהם את מלכותו של דוד. לביסוס: "ויבואו כל שבטי ישראל אל דוד...וימשחו את דוד למלך על ישראל".

סעיף ב'

התפיסה הפוליטית המשותפת לדוד ולאבנר בהתנהלותם בנוגע לרצפה בת איה ולמיכל, היא השימוש בקשרים משפחתיים ונישואין ככלי לחיזוק הלגיטימציה המלכותית והבסיס הפוליטי. אבנר ורצפה בת איה: אבנר מואשם על ידי איש בשת בכך שקיים קשר עם רצפה בת איה, פילגשו של שאול. במונחים פוליטיים, יחסים עם פילגש של מלך קודם נתפסים כניסיון לרשת את שלטונו. כלומר, עצם הקשר עם רצפה עשוי היה לחזק את מעמדו של אבנר ולהכשירו כטוען לשלטון ולכן איש בשת מגיב בחשדנות. "ויאמר לאבנר מדוע באת אל פילגש אבי". דוד ומיכל בת שאול: כאשר אבנר בא לחבור אל דוד, דוד מתנה זאת בהחזרת מיכל, מיכל היא לא רק אשתו אלא בתו של המלך הקודם, ולכן חזרתה לדוד מחזקת את הקשר הסימבולי של דוד לשושלת שאול, ומכאן מחזקת את הלגיטימציה שלו למלוך על כל ישראל. "אך דבר אחד אנוכי שואל מאיתך לאמור לא תראה את פני כי אם לפני הביאך את מיכל בת שאול בבואך לראות את פני".

שאלה 7

סעיף א'

(1) סיבות מרכזיות שהביאו את שבטי ישראל לבקש מירבעם לייצג אותם מול רחבעם (על התלמיד להביא שתי סיבות):

- ירבעם הוא משבט אפרים אחד משבטי ישראל: "וירבעם בן נבט אפרתי".
- ירבעם הוא גיבור חיל, איש בעל כישורים: "והאיש ירבעם גיבור חיל".
- ירבעם היה עבד לשלמה כלומר פקיד בכיר בממלכת שלמה, מכיר מקרוב את המלך: "עבד לשלמה".
- ירבעם הוא בן לאישה אלמנה, כלומר מבין מקרוב את מצוקת העם בזמן מלכות שלמה: "ושם אימו צרועה אישה אלמנה".
- ירבעם מרד בשלמה: "וירם יד במלך".
- ירבעם מונה לאחראי על העבודות הקשות שהטיל יוסף על שבטי הצפון, הוא הכיר והבין את מצוקתם: "וירא שלמה את הנער כי עושה מלאכה הוא ויפקד אותו לכל סבל בית יוסף".

(2) שבטי ישראל לא קיבלו את מלכותו של רחבעם בלב שלם (על התלמיד להביא שתי ראיות):

- העם קרא לירבעם שישוב ממצרים ויעמוד בראשו לפני רחבעם, מה שמעיד ששבטי ישראל לא קיבלו את מלכות רחבעם והביאו מנהיג משלהם: "וישלחו ויקראו ויבא ירבעם וכל קהל ישראל וידברו אל רחבעם".
- טקס ההמלכה של רחבעם, לא התקיים בירושלים והוא נאלץ להגיע אל שכם. דבר המעיד על חוסר בטחון וסירוב שבטי הצפון להכיר בו ולכבד אותו כמלכם: "וילך רחבעם שכם כי שכם בא כל ישראל להמליך אתו".
- העם הציג לרחבעם תנאי, ורק אם רחבעם יקבל את התנאי של העם הם יקבלו אותו כמלך: "ואתה עתה הקל מעבודת אביך הקשה ומעולו הכבד אשר נתן לנו ונעבדך".

סעיף ב'

ההבדל המהותי בין הגישה שהציגו הזקנים ובין הגישה שהציגו הילדים, בנוגע לאופן שלטונו של רחבעם:

הזקנים ייעצו לרחבעם לדבר אל העם דברים טובים, כדי שהעם יקבל עליו את שלטונו. הזקנים צופים לטווח הרחוק ומציגים עמדה שקולה ומתחשבת בעם. הם משתמשים במשפט תנאי, אם תהייה טוב לעם אז תוכל לשלוט עליהם כל הימים. לביסוס: "אם היום תהיה עבד לעם הזה ועבדתם ועניתם ודברת אליהם דברים טובים והיו לך עבדים כל הימים".

הילדים נוהגים בשחצנות וביהירות, הם חושבים שעל רחבעם לשלוט בכוח על העם, ולכן הם מיעצים לו להקשות ולהכביד על העם. הם משתמשים במטאפורה כדי להבהיר לעם ששלטון רחבעם יהיה קשה וכבד יותר משלטון אביו. לביסוס: "אבי יסר אתכם בשוטים ואני איסר אתכם בעקרבים" - כלומר, העול שאבי הטיל עליכם היה כמו מכת שוט, אך העול שלי יהיה קשה יותר כמו עקיצת עקרבים.

פרק שלישי – מנהיגות פוגשת זהות (20 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שאלה 8

שאלה 8

סעיף א'

(1) עזרא ראה במעשי המנהיגים סכנה לזהות העם: מנהיגי העם, אליהם העם נשא עיניים וראה בהם מודל לחיקוי,

נשאו נשים זרות. דבר העלול להביא להתבוללות העם ואובדן זהותו וייחודו הלאומי. לביסוס: "והתערבו זרע הקודש בעמי הארצות ויד השרים והסגנים היתה במעל הזה בראשונה" - מנהיגי העם החלו בחטא ואחריהם הדבר התפשט בקרב כל אוכלוסיות העם.

(2) שני מעשים שעשה שלמה העשויים לשמור על קיומו של העם (דוגמה מהפסוקים ודוגמה מדברי המלבי"ם):
מן הפסוקים: חיזק את חומות העיר ירושלים, דאג לשמירת קיומו של העם, בהתחזקות צבאית. לביסוס: "...ואת חומת ירושלים סביב". א: נישואים פוליטיים, לשמירה על קשרי שלום עם עמי האזור. לביסוס: "ויתחתן שלמה את פרעה מלך מצרים ויקח את בת פרעה".
מפירוש המלבי"ם: שלמה ביסס מלכותו בקרב העם, לחזק את התמיכה בו ובהנהגתו. לביסוס: "אחרי שהכין מלכותו בקרב עמו..." - א: נישואים פוליטיים, באמצעותם קיווה שלמה לסיוע בזמן מלחמה. לביסוס: "הכין גם נגד מלכי ארץ אשר סביב לו במה שהתחתן עם מלך גדול... ובזה ימצא עזר מצריו בחוץ".

סעיף ב'

- (1) מאפיין מלכות שביקש שלמה עם עלייתו לשלטון הוא היכולת לשפוט בצדק.
מאפייני המלכות האחרים המוזכרים בפסוק י"א: אריכות ימים [שושלת], עושר, ניצחון על האויבים.
לדעתי, יתרונו של המאפיין אותו ביקש שלמה, היכולת לשפוט בצדק, נובע מהיותו מיועד לטובת העם ולא לטובתו האישית של שלמה, כמו מאפייני המלכות האחרים. כמו כן, מאפיין זה, יכול לסייע לו במלכותו העתידית, בהנהגה נכונה וצודקת של העם. דבר שרק יגדיל את התמיכה של העם בו.
• שאלת דעה: תיתכנה תשובות אחרות.
- (2) מאפיין המלכות שביקש שלמה מתגשם בפסוקים (על התלמיד לבסס את דבריו באמצעות שתי דוגמאות):
- שלמה ביקש מה' חוכמת משפט, משאלתו התגשמה ובאה לידי ביטוי במשפט מול שתי הנשים הזונות, משפט שקשה להכריע בו לנוכח העובדות שהוצגו לפניו. אך למרות הקשיים, שלמה הגיעה לפסיקה מכרעת והאמא האמיתית של התינוק, קיבלה אותו בחזרה. לביסוס: "ויען המלך ויאמר תנו לה את הילדו החי והמת לא תמיתהו היא אמו".
- לאחר ששלמה הכריע במשפט, כל העם הכיר ביכולתו לשפוט בצדק, בגלל החוכמה שניתנה לו מה'. לביסוס: "וישמעו כל ישראל את המשפט אשר שפט המלך ויראו מפני המלך כי ראו כי חכמת אלהים בקרבו לעשות משפט".